

Eduard Lepp med en modell han byggt på 1930-talet

Den 1 oktober 1944 landade Eduard Lepp, pilot i Estniska flygvapnet, med sitt lätta bombplan, en Fokker CV5 på en åker vid Kauparve Gård i Alva, på Gotland.

Hans söner Olavi, Eero och Mati byggde 2017 denna modell av planet till minne av pappa Eduards flykt från Estland.

Eesti lennuväe kapten Eduard Lepp maandus 1. oktoobril 1944 oma Fokker CV5 lennukiga Alva külas, Kauparve talu läheduses asuval põllul, Gotlandil. Tema pojad Olavi, Eero ja Mati ehitasid a. 2017 lennuki mudeli oma isa Eestist põgenemise mälestuseks.

On the 1st October 1944, Eduard Lepp, a pilot in the Estonian Air Force, landed his light bomb plane, a Fokker CV5, in a field on Kauparve farm in Alva, Gotland. Eduard's sons, Olavi, Eero and Mati, built a model of this plane in 2017 to commemorate their fathers escape from Estonia.

Am 1. Oktober 1944 ist Eduard Lepp, Pilot in der estnischen Luftwaffe, mit seinem leichten Bombenflugzeug Fokker CV5, auf einem Acker in der Nähe vom Kauparve Hof in Alva, Gotland, gelandet. Die Söhne von Eduard, Olavi, Eero und Mati, haben als Denkmal des Vaters und der Flucht von Estland dieses Model gebaut.

Vill du läsa mer om historien bakom modellen och Eduard Lepp's flykt över Östersjön?

Läs boken

Örnen har landat på en åker-piloten som flög mot friheten av Lars Westman och Mati Lepp.

ISBN 978-9173316743

Modellen skänktes till Alva Hembygdsmuseum 2018 av bröderna Olavi, Eero och Mati Lepp.

Projektet har finansierats av familjen Lepp, Länsstyrelsen Gotland, Alva Hembygdsförening och Estlands Honorärkonsulat på Gotland.

Marken för minnesmärket har upplåtits av Rikard Ahlsten, Kauparve, Alva.

Örnen har landat på en åker-piloten som flög mot friheten

Så heter en bok som lagom kom ut till sjuttioårsminnet av flykten från Baltikum 2014.

I september 1944 flydde trettiotusen människor från främst Estland och Lettland över havet till Sverige. Över tiotusen togs emot längs Gotlands kuster. Många omkom i höststormarna. Familjen Lepp kom fram och kunde börja ett nytt liv i Sverige. Mamma Salme och hennes två pojkar hade flytt i en fiskebåt och landat i Spillersboda i Roslagen. Pappa Eduard Lepp flydde i ett bombplan och landade på en åker i Alva i närheten av Hemse.

Mati Lepp har landat på åkern vid Kauparve på Gotland.
Foto Lars Westman.

Familjen återförenades senare och bosatte sig i Saltsjöbaden.

När ryssarna ockuperat Estland 1940 hade estländarna tvingats ge upp. När tyskarna sedan invaderade Estland 1941 sågs de som befriare. De estniska flygarna gick in i tyska förband och fortsatte striderna mot ryssarna. En av dem var Eduard Lepp. Han chansade i samband med ett uppdrag att ta kurs på Gotland och landade på en åker vid Kauparve gård i Alva 1 oktober 1944.

Han visste vad som väntade. När ryssarna kört ut tyskarna skulle tusentals estländare skickas till slavlägren i Sibirien. Han lät sig med en annan pilot som skulle ut på samma uppdrag nästa dag. "Vi måste fly" sa Eduard. Han la fram sin plan. Nästa morgon skulle de göra en spaningsflygning över ryssarnas linjer. Men istället skulle de flyga västerut, ut över Rigabukten, mot Sverige. Kommer vi att ha bensin så det räcker till Sverige, frågade kompanjonen. "Vi flyger bara till Gotland", sa Eduard. Gotland ligger halvvägs mellan Estland och Sverige. Bara femton mil. Det fanns inget att göra än att fly. Eduard hoppades att hans fru Salme redan hade flytt med deras två pojkar, Olavi och Eero.

Tyskarna struntade vid det här laget i Estland. Det var nu man kunde fly. På vattnet och i luften.

Det var till Sverige alla ville. Där fanns frihet. Sverige hade inte dragits in i kriget. Det var över 30 000 som gav sig av mot Sverige. Över 10 000 personer togs emot på Gotland under några höstveckor 1944.

Olavi Lepp och Eero Lepp med Rikard Ahlsten efter hopmonteringen av modellen på Kauparve gård i Alva.

De tre sönerna till Eduard, Olavi, Eero och Mati tog initiativ tillsammans med författaren och journalisten Lars Westman till att boken om Örnén skrevs och att en modell av planet byggdes.

Nu har modellen landat på Rikard Ahlstens gård och har fått sin plats invid Hembygds museet i Alva som ett minnesmärke av händelsen.

Minnesmärket är skänkt till Alva Hembygdsförening av familjen Lepp.

Estland firar 100-årsjubileum under 2018 av att ha utropats som självständig republik 24 februari 1918.

Många arrangemang görs runtom i världen för att uppmärksamma detta.

Minnesmärket är en del av Estlands historia på Gotland.

Länsstyrelsen på Gotland stöder projektet som för fram en del av vår närliggande historia och händelser under andra världskriget som på ett avgörande sätt har påverkat Östersjöregionen.

Minnesmärket bidrar till en ökad mångfald av kulturmiljöer på Gotland.